

CAL PERDRE LA PRÒPIA VIDA EN L'ASCESI PER RECOBRAR-LA EN L'AMOR MÍSTIC

d'un assaig de THOMAS MERTON
sobre els cistercencs reformats

L'Esperit Sant infongué en els primers monjos cistercencs un especial foc d'inspiració que temperà amb amor la tremenda austeritat de la seva reforma. Fou l'Esperit de Déu, el mateix, amor de Déu., qui els feu superar l'estadi de l'escarràs penitencial, de la rutina i del formalisme. I fou l'Esperit de Déu qui desclogué els seus ulls a nous horitzons en la vida interior i qui canvià la grisor de la dura ascesi per una confiança, serena i franca, en la mística. Plens d'aquesta confiança, gosaren aspirar a posseir Déu, gemegaren amb desigs impetuosos i indomtables per abraçar-se al seu amor i mai no estigueren disposats a renunciar-hi.

Fou l'Esperit Sant qui ensenyà a aquests sants aquella veritat admirable i única que molts penitents semblen oblidar: que si estimem Déu és perquè abans ell ens ha estimat més, i que si ens ha creat, no és tant perquè el temem, honorem o adorem, sinó perquè l'estimem, ja que l'amor és la perfecció de l'adoració i del respecte. Déu prefereix que l'estimem més que no pas que el temem, perquè el temor ens manté allunyats d'ell mentre que només l'amor ens pot fer iguals a ell. Els cistercencs no es cansaren mai d'afirmar-ho una i altra vegada. L'amor fa l'home igual a Déu, i Déu vol que l'estimem a fi que siguem iguals a ell i comparem la seva natura i la seva infinita bondat i joia.

Déu vol que l'estimem fora mida, perquè és així com ell se'ns pot donar fora mida, i aleshores la nostra joia no tindrà mida sinó que s'expandirà eternament sense exhaurir-se, a mesura que ens anem perdent nosaltres mateixos, més i més, en la seva infinita substància que és amor. Nosaltres només som plenament nosaltres mateixos quan ens hem perdut del tot en el pur amor de Déu a causa de Déu; i Déu ens crida vers ell a fi que ens transformem en amor. Quan tota la nostra vida i existència no sigui altra cosa que un acte perfecte d'amor, aleshores esdevindrem allò que Déu és i compartirem la seva joia inefable —la joia de buidar-nos de nosaltres mateixos i de donar-nos sens fi.

Com més nosaltres ens donem a ell, més es dona ell a nosaltres fent un bes-canvi. L'intercanvi és interminable i l'embadaliment i l'exultació creixen il·limitadament per tal com tot el que l'ànima té, ho dona a Déu, i tot el que Déu és, ho dona a l'ànima. Arribats a aquest punt, «tot els és comú, res no els és propi, res no els pertany en exclusiva». D'aquesta manera, l'amor de Déu, florint en l'ànima, retorna a l'amor de l'ànima que Déu té, retorna al seu principi, a la seva deu, des d'on no cessa mai de brollar avall ànima endins. «L'amor és magnífic si torna al seu principi, si vessat de nou a la seva font sempre en treu quelcom que el faci fluir contínuament».